

Revidering av OLAF-förordningen

2017/18:FPM125

Finansdepartementet

2018-06-27

Dokumentbeteckning

COM (2018) 338

Regulation of the European Parliament and of the Council amending the Regulation (EU, Euratom) No 883 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF) as regards cooperation with the European Prosecutor's Office and the effectiveness of OLAF investigations.

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 23 maj 2018 ett förslag (COM (2018) 338) till revidering av förordning 883/2013 om utredningar genomförda av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). Huvudsyftet med revideringen av förordningen är att anpassa den till bildandet av Europeiska åklagarbyrån (EPPO). Utöver detta föreslås även ett begränsat antal förändringar med syfte att effektivisera OLAF:s utredningar.

Regeringen stödjer att en revidering av förordningen genomförs för att anpassa den till bildandet av EPPO. Relationen mellan OLAF och EPPO behöver göras så tydlig som möjlig och medlemsstater som valt att ställa sig utanför EPPO bör inte påverkas negativt av de förändringar som genomförs. Samtidigt som det är viktigt att OLAF på ett effektivt sätt kan genomföra sina ålagda uppgifter anser regeringen att ytterligare revideringar i förordningen i nuläget bör hållas så begränsade som möjligt.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) bildades 1999 med uppgiften att genomföra administrativa utredningar inom området för skydd av EU:s finansiella intressen. Olaf utreder bedrägerier om EU-medel, korruption och allvarliga missförhållanden inom EU-institutionerna. Byrån tar också fram strategier mot bedrägerier.

Kommissionen presenterade den 23 maj 2018 ett förslag (COM (2018) 338) till revidering av förordning 883/2013 om utredningar genomförda av OLAF (OLAF-förordningen). Förslaget till revidering utgår ifrån en utvärdering av förordningen som slutfördes hösten 2017.

2017/18:FPM125

1.2 Förslagets innehåll

Huvudsyftet med revideringen av förordningen är att anpassa den till bildandet av Europeiska åklagarbyrån (EPPO) som kommer att ha mandat att genomföra brottsutredningar i fall som avser bedrägeri kopplat till EU:s budget. Sverige har valt att stå utanför EPPO och kommer därför inte att omfattas av förordning 2017/1939 (EPPO-förordningen) som reglerar EPPO:s verksamhet.

De delar av förslaget till revidering av förordningen som avser anpassning till bildandet av EPPO rör i huvudsak:

- Grundläggande principer för relationen mellan OLAF och EPPO som motsvarar de som finns i EPPO-förordningen (2017/1939) och som innebär att institutionerna ska ha ett nära samarbete och en kompletterande funktion i arbetet med skyddet av EU:s finansiella intressen;
- Att OLAF har skyldighet att rapportera misstänkta brott till EPPO enligt artikel 24 i EPPO-förordningen (2017/1939);
- Förändringar som tillser att det inte sker överlappning mellan OLAF:s och EPPO:s utredningar, samt reglerar relationen mellan institutionerna i det fall parallella utredningar i samma fall, men med olika syften, är aktuella.

Förutom åtgärder för att anpassa förordningen till bildandet av EPPO föreslås även förändringar med syfte att effektivisera OLAF:s utredningar. Förslagen som förs fram av kommissionen innebär i huvudsak:

- Tydliggörande av relationen mellan nationell lagstiftning och EU-rätt avseende OLAF:s inspektioner på plats i medlemsstaterna i syfte att göra sådana inspektioner mer effektiva och koherenta;
- Tydliggörande av medlemsstaternas skyldighet att, i enlighet med nationella regelverk, stödja OLAF genom att tillgängliggöra bankkontouppgifter när nödvändigt för att fullfölja OLAF:s utredningar;
- Klargörande av OLAF:s rätt att göra inspektioner på plats avseende misstänkta mervärdesskattbedrägerier som kommissionen anser även ingår i OLAF:s mandat;
- Klargörande av bevistillåtligheten avseende rapporter och bevis från OLAF i nationella processer och på unionsnivå;
- Ytterligare specificering av rollen för medlemsstaternas koordineringsorgan i bedrägeribekämpningsfrågor.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

En närmare analys av förslaget behöver göras för att fastställa eventuell påverkan på svenska regelverk. Det regelverk som närmast berörs av de förändringar som föreslås är lag (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte medföra direkta budgetära konsekvenser för varken EU:s eller statens budget. Om eventuella kostnader skulle uppstå med anledning av förslaget ska de hanteras inom befintliga ramar.

Kommissionens förslag innehåller ingen konsekvensanalys, såsom exempelvis när det gäller jämställdhetsaspekten av förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer att en revidering av förordningen genomförs för att anpassa den till bildandet av EPPO. Relationen mellan OLAF och EPPO behöver göras så tydlig som möjlig och medlemsstater som valt att ställa sig utanför EPPO bör inte påverkas negativt av de förändringar som genomförs.

Samtidigt som det är viktigt att OLAF på ett effektivt sätt kan genomföra sina ålagda uppgifter anser regeringen att ytterligare revideringar i förordningen i nuläget bör hållas så begränsade som möjligt. Regeringen kommer att bevaka att de förändringar som genomförs i) inte förändrar OLAF:s mandat; ii) är förenliga med svenska regelverk och rättsprinciper; och iii) inte ökar den administrativa bördan för medlemsstaterna eller medför ökade utgifter för OLAF.

En närmare analys av hela förslaget behöver göras innan regeringen kan ta närmare ställning till förslagets enskilda delar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen anger som rättslig grund artikel 325 i Fördraget om europeiska unionens funktionssätt (EUF) och artikel 106a Euratom. Beslut fattas enligt ordinarie lagstiftningsförfarande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen bedömer att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. OLAF har till uppgift att skydda EU:s finansiella intressen i enlighet med artiklarna 317 och 325 EUF på ett sätt som inte kan göras på nationell nivå. Kommissionen menar vidare att förhållandet till EPPO behöver regleras på europeisk nivå och att övriga förändringar syftar till att förbättra möjligheterna för OLAF att mer effektivt och koherent använda sina redan existerande utredningsverktyg. Regeringen delar kommissionens bedömning att utkastet till lagstiftningsakt är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Kommissionen bedömer att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Förändringarna till följd av EPPO:s bildande är begränsade till det nödvändiga för att anpassa förordningen till de nya förutsättningarna. Övriga förändringar har hållits till ett minimum för att på kort sikt säkerställa att OLAF på ett effektivt sätt kan genomföra sina utredningar. Preliminärt delar regeringen kommissionens bedömning att utkastet till lagstiftningsakt som helhet är förenligt med proportionalitetsprincipen, men behöver analysera förslaget ytterligare för att göra en bedömning avseende dess enskilda delar.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att förhandlas i rådsarbetsgruppen för bedrägeribekämpning. Målsättningen är att den reviderade förordningen ska träda i kraft i samband med att EPPO blir operationellt.

4.2 Fackuttryck/termer

OLAF – Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

EPPO – Europeiska åklagarbyrån

